

адекватної реакції на зміни в зовнішньому середовищі.

Використані джерела

1. Господарський кодекс України: Закон України від 08.12.2016 № 436-15. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України / МОН України. Державні цільові програми. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/derzhavni-tsilovi-programi>.

Стрембіцький Роман

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Крисько Ж.Л.)

**ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЗМІН НА
ПІДПРИЄМСТВІ**

Перехід до нової моделі організації економічної життєдіяльності суспільства зумовив об'єктивну необхідність структурних змін на підприємствах. Як зазначають науковці, структурні зміни передбачають «приспособлення системи до реальних умов» [1]. Шляхом проведення структурних змін відбувається вирішення зовнішніх і внутрішніх суперечностей у системі, завдяки чому її структура і підприємства приходять у відповідність до умов зміни зовнішнього середовища.

В умовах переходу до ринкової економіки української підприємства виявилися неспроможними до швидкої адаптації. У результаті цього значна кількість стратегічно важливих для економіки підприємств опинилися збитковими і, навіть, банкрутами. Цілісність таких підприємств виявилася порушеною, а внутрішні механізми функціонування розбалансованими. Отже, підприємства опинилися в стані глибокої кризи.

Криза будь-якої системи розглядається як «її хворобливий стан, коли система невзможі нормально функціонувати і потрібні якісні та функціональні зміни, організаційні переходи, перебудова і перетворення» [2]. У результаті кризи порушується баланс усіх підсистем підприємства, що проявляється в різкому погіршенні техніко-економічних і фінансових показників його діяльності.

Отже, готовність системи до перетворення визначається її кризою. Кризи є «сигналами і спонукальними мотивами до якісних трансформацій». Можна говорити про різноманітність мотивів, вони є функціональними і структурними, короткочасними і довготривалими, кон'юнктурними і виробничими, товарними і фінансовими. Тому класифікація криз може бути різною.

На рис. 1 представлено кризи з найбільш поширених в економічній літературі криз підсистем підприємства: криза управління; криза виробництва;

криза відтворення; збутова криза; фінансова криза і соціальна криза.

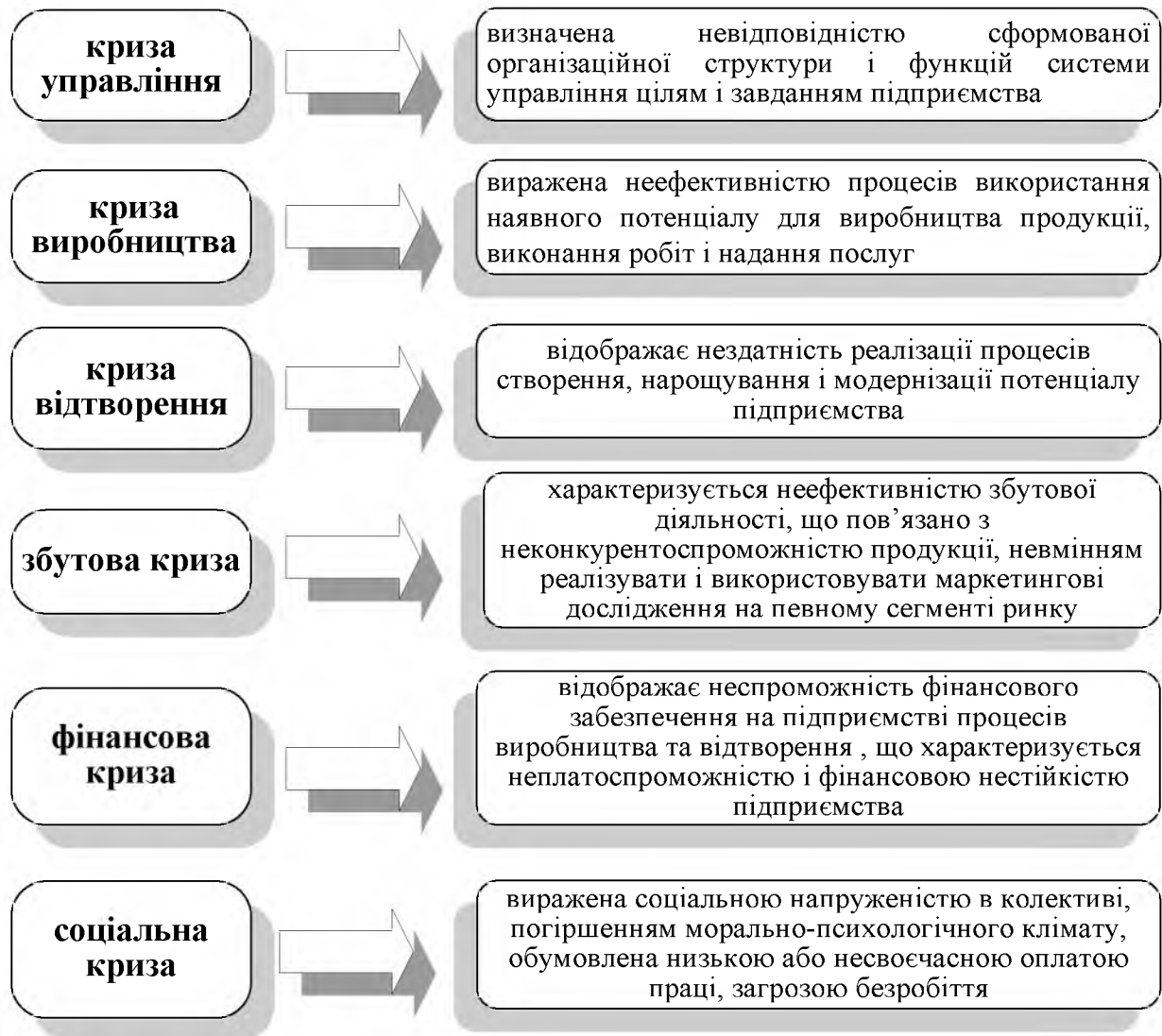

Рис. 1. Кризи підсистем підприємства

Примітка. Узагальнено автором.

Як вказують науковці, між видами криз існує тісний причинно-наслідковий зв'язок. Зауважимо, що до порушення внутрішньої цілісності підприємства призводить наявність кризи у всіх сферах діяльності підприємства.

Тому проведення структурних змін на підприємстві варто розглядати як заходи, котрі спрямовані на запобігання або вихід із кризи стосовно конкретного підприємства.

Використані джерела

1. Крисько Ж. Л. Сутність та види реструктуризації підприємств. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». Ужгород: УНУ, 2009. Спецвипуск 28. Ч. II. С. 71-76.
2. Синиця С., Гринів Л. Реструктуризація підприємства як один із напрямів підвищення його конкурентоспроможності. Галицький економічний вісник. URL: